

U 47/2024 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (*unionin autonomiset tariffikiintiöt; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 28.11.2024

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Erityisasiantuntija Upi Talsi

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJÄ MAATALOUS- JA TEOLLISUUSTUOTTEITA KOSKEVIEN UNIONIN AUTONOMISTEN TARIFFIKIINTIÖIDEN AVAAMISESTA JA HALLINNOINNISTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) 2021/2283 MUUTTAMISESTA**1 Tausta**

Euroopan komissio antoi 11.11.2024 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) 2021/2283 muuttamisesta (COM(2024) 519 final).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta veroasiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

2 Ehdotuksen tavoite

Autonomisia tariffikiintiöitä tarvitaan tietyille tuotteille, kun niiden tuotanto on unionissa riittämätöntä niitä käyttävien tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotuksen nojalla olisi avattava kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja. Asetus (EU) 2021/2283 saatetaan ajan tasalle kuuden kuukauden välein. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.1.2025 alkaen.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tarkoitus on avata kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja, häiritsemättä kuitenkaan näiden tuotteiden markkinoita. Euroopan unionin neuvosto antoi 20.12.2021 asetuksen (EU) 2021/2283, jotta kyseisten tuotteiden kysyntä unionissa voitaisiin tyydyttää mahdollisimman suotuisin ehdoin. Ehdotetut toimenpiteet toteutettaisiin Euroopan unionin yhtenäistariiffiin (Taric) puitteissa. Kyseisten toimenpiteiden soveltamisesta vastaisivat jäsenvaltioiden tulliviranomaiset. Kiintiöt jaettaisiin tulli-ilmoitusten hyväksymispäivän mukaisessa järjestyksessä.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 16.5.2024–11.7.2024 välisenä aikana uudelleen kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat autonomisissa tariffikiintiöissä kannettavia tulleja. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta ja Turkista. Jäsenvaltiot puolestaan ovat kuulleet asianosaisia teollisuudenaloja, järjestöjä, kauppaa ja muita osallisia sidosryhmiä. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.1.2025 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Tällä kierroksella oli jätetty 6 hakemusta uusiksi tariffikiintiöiksi ja 23 muutosesitystä voimassa oleviin tariffikiintiöihin.

Tämän uudelleentarkastelun perusteella komissio katsoo, että on perusteltua avata autonomiset tariffikiintiöt viidelle uudelle tuotteelle, jota ei tällä hetkellä luetella neuvoston asetuksen (EU) 2021/2283 liitteessä. Lisäksi 26 muun tuotteen osalta on tullut tarpeelliseksi joko muuttaa tavaran kuvausta, vahvistaa uusi CN-/Taric-koodi, korottaa tai alentaa alkuperäistä kiintiön määrää, mukauttaa kiintiökautta ja/tai lisätä käyttötarkoituksivaatimus. Liitteestä olisi poistettava

kolme tuotetta, joiden tariffikiintiön jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten etujen mukaista. Selkeyden vuoksi olisi asianmukaista julkaista neuvoston asetuksen (EU) 2021/2283 liitteestä konsolidoitu toisinto, joka korvaa kokonaisuudessaan vanhan liitteen.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia, eikä Suomi vastustanut muiden tekemiä hakemuksia.

Tällä kierroksella eniten keskustelua on herättänyt nimikkeiden 7601 20 30 ja 7601 20 40 muokkaamattomista alumiiniseoksista valmistetut laatat ja aihiot, joiden suspensio komissio on itse nostanut toimenpiteen voimassaolon jatkamista koskevaan tarkasteluun, jotta saataisiin lisävauhtia tiettyihin vapaakauppaneuvotteluihin. Kyseisille nimikkeille on tällä hetkellä osittainen suspensio eli alennettu 4 prosentin tulli. Useat jäsenmaat olivat sitä mieltä, että kyseisten tavaroiden suspensio pitää säilyttää, kunnes vapaakauppaneuvottelut ovat saatu päätökseen. Puheenvuoroissa korostettiin sitä, että järjestelmän ensisijainen tavoite on turvata oman teollisuuden etu (kts. jakso 2). Komission lopullisen ehdotuksen nojalla kyseiset nimikkeet poistettaisiin suspensiolistalta, mutta niille myönnettäisiin 4 prosentin tullilla tariffikiintiö (573 000 tonnia/vuosi).

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 1. päivästä tammikuuta 2025.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetusta perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetusta on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetusta hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovellettaisi. Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspensioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että ehdotetuilla muutoksilla autonomisten tariffikiintiöiden piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia menoihin, mutta sillä on rahoitusvaikutus tuloihin. Autonomisten tariffikiintiöiden vuoksi tulleja jäisi kantamatta yhteensä noin 15 miljoonaa euroa vuodessa. Kielteinen vaikutus talousarvion perinteisiin omiin varoihin olisi 11,3 miljoonaa euroa vuodessa (75 prosenttia kannettujen tullien kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta vaikutukset rajoittuisivat sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan Suomessa unioniin.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Valtioneuvosto ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 15.11.2024. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen joulukuussa 2024.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 14.11.2024.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.